Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0821U101681

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 05-06-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Петренко Світлана Іванівна

2. Petrenko Svitlana I.

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 061

Назва наукової спеціальності: Журналістика. Журналістика

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 17-05-2021

Спеціальність за освітою: Журналістика

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 26.001.147

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, м. Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 19.41, 02.51.25

Тема дисертації:

1. Правда як соціальнокомунікаційна категорія журналістики

2. Truth as a social and communication category of journalism

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено вивченню комплексної проблеми правди в журналістиці як наукової проблеми, актуальність якої в останні п'ять років набула критичної гостроти в глобальному комунікаційному просторі. Правда розглядається як ключова категорія місії журналістики та досліджується у парадигмі «правда – журналістика – суспільство». Увагу приділено з'ясуванню природи, сутнісних ознак і властивостей правди, що формують її як категорію соціальнокомунікаційної взаємодії (СКВ) та визначають її функції. У дисертації робиться спроба окреслити головні аспекти наукової проблеми правди в соціальних комунікаціях (СК) і журналістиці та визначити напрямки її комплексного розв'язання через систему науково-практичних досліджень. В основі наукового пошуку - гіпотеза, що правда є фундаментальною цінністю журналістики і базисною соціальнокомунікаційною категорією (СКК) журналістської діяльності, яка лежить в основі професійних стандартів журналістики, технологій, форм і методів журналістської діяльності, формує

мотиви, наміри, алгоритми взаємодії суб'єктів комунікації, є критерієм морального і професійного вибору особистості журналіста. Об'єкт дослідження - правда як категорія. Предмет - правда як соціальнокомунікаційна категорія. Мета дослідження - виявлення сутнісних (абсолютних) ознак і функціональних властивостей правди, що формують правду як СКК журналістики, визначають її критерії, місце і функції у СКВ та забезпечують виконання журналістикою своєї суспільної місії. Наукова новизна отриманих результатів полягає у тому, що вперше вивчення категорії правди як типологізованого об'єкта дослідження здійснено з позицій соціальнокомунікаційного підходу як методологічної основи наукового пошуку. Це визначило методологічний комплекс дослідження. Вперше обгрунтовано, що: 1) за своєю природою правда є комунікаційною метакатегорією; 2) комунікаційна функція правди є онтологічно зумовленою, аксіологічно вираженою й суспільно спрямованою; 3) правда відкривається у комунікаційній взаємодії – духовній і соціальній – та через неї. Виявлено відсутність категорії правди та її детермінації в понятєво-категорійному апараті СК, що спричиняє дисфункцію правди як СКК, веде до втрати принципово важливого стрижня не лише журналістикою, а й усією системою СКВ і продукує негативні суспільні наслідки. Підтверджено, що правда за своєю метафізичною природою і сутністю є соціальноспрямованою комунікаційною категорією з набором відповідних функцій. Комунікаційна функція правди є базовою, завдяки якій реалізуються онтологічні та аксіологічні властивості-функції правди, що, своєю чергою, складають СК основу правди як категорії. У результаті комплексу дослідницьких розвідок сформульовано визначення «правда як СКК» та запропоновано ввести категорію правди в понятєво-категорійний апарат СК наукового вчення і журналістики як метакатегорію СК і журналістики. Журналістську діяльність, угрунтовану на метакатегорії правди, запропоновано класифікувати «журналістика правди». Подано обґрунтування принципу правдоцентричності як метапринципу СК і журналістики, а також місця правди як цінності і правдоцентричності як принципу в системі цінностей особистості журналіста. У результаті наукового розв'язання комплексної проблеми правди як СКК журналістики сформульовано гіпотезу, що правда як метакатегорія СКВ і журналістики через правдоцентричність (як метапринцип) реалізує свою комунікаційну метафункцію для досягнення надмети – соціальної гармонії та суспільного добра. Стверджується, що саме правдоцентричні комунікації формують базис соціальної місії журналістики і повертають їй авторитет соціальновідповідальної діяльності, що є особливо важливим в добу глобальної постправди. Результати дисертаційного дослідження мають наукове і практичне значення для розвитку концепції журналістської освіти, застосування в системі підготовки журналістських кадрів та практиці СК і журналістики. До перспективних напрямків розв'язання наукової проблеми правди віднесено подальші дослідження: – первинної сутності правди, її виявів у реальній СКВ і журналістиці; – критеріїв правди та розробка методології їх застосування в СКВ; – механізму дії правди; – системи духовної комунікації; – правди як метацінності журналістики. Ключові слова: правда, істина, критерії, функції, соціальнокомунікаційна категорія, журналістика, соціальні комунікації, духовні комунікації, взаємодія, правдоцентричність, метакатегорія, метацінність, метапринцип, метафункція

2. The thesis is a comprehensive study of truth viewed as a complex problem of journalism and a research issue, the urgency of which in the last five years has become critical not only in Ukrainian but also in the global communication space. Truth is considered as a key category of the mission of journalism and is explored in the paradigm "truth – journalism – society". The research clarifies the nature of truth and its essential features that form truth as a category of social communication interaction (SCI) and determine its functions. The paper considers major aspects of truth in SCI and journalism and outlines the ways of solving the problem under research. The study is based on the hypothesis that truth is the fundamental value of journalism and a major social communication category (SCC) of journalism, which is the basis of professional standards, techniques, forms, and methods of journalism. This category shapes motives, intentions, algorithms of communication and is a criterion for moral and professional choices and decisions made by a journalist. The object of study is the truth as a category. The subject - the truth as a social communication category.The purpose of the research is to identify the essential (absolute) features and functional properties that characterize truth as the SCC of journalism, determine its criteria, place and functions in the social communication and ensure the fulfilment of social mission by

journalism. The scientific novelty of the obtained results: it is the first time when the study of the category of truth as a typological object of research is carried out from the standpoint of the social communication approach as a methodological basis of the research. This determines the methodology of the study. It is the first time when the research claims that: 1) truth – by its nature – is a communicative metacategory; 2) the communicative function of truth is ontologically conditioned, axiologically marked and socially oriented; 3) truth is revealed in communicative interaction – spiritual and social – and through it. The lack of the category of truth and its conceptualization in the categorial apparatus of the SC causes dysfunction of the truth as a SCC and leads to the loss of an important fundamental not only by journalism but also by the entire system of SC and thus producing negative social consequences. It is confirmed that the truth by its metaphysical nature and essence is a socially oriented communication category with a set of relevant functions. The communicative function of truth is the basic one, due to which the ontological and axiological properties and functions are realized, which, in turn, forms the SC basis of truth as a category. Additionally, the paper provides the definition of "truth as SCC" and suggests the category should be introduced into the conceptual and categorial apparatus of SC and journalism as a metacategory. It is proposed to categorize journalistic activity based on the metacategory of truth as "Journalism of Truth". The substantiation of the principle of truth-centeredness as a meta-principle of the SCI and journalism, as well as the place of truth as a value and truth-centeredness as a principle in the system of values of the journalist's personality are given. As a result of the research of the complex problem of truth as SCC of journalism, the hypothesis is formulated that truth as a meta-category of SCI and journalism realizes its communicative meta-function through truth-centeredness (as a meta-principle) to achieve the major goal – social harmony and public good. The paper argues that it is truth-centered communications that form the basis of the social mission of journalism and turn it into the socially responsible activities, which is especially important in the age of global post-truth. The results of the PhD research have theoretical and practical significance for shaping the concept of journalism education, application in the system of journalistic training and the practice of SCI and journalism. The areas of further research of truth have also been determined: – the primary essence of truth, its manifestations in real SCI and journalism; – criteria of truth and development of methodology for their application in establishing the truth in the SCI and journalism; – the mechanism of truth in the SC; – system of spiritual communication; – truth as a meta-value of SC and journalism. Keywords: truth, universal truth, criteria, functions, social communication category, journalism, social communications, spiritual communications, interaction, truth-centeredness, meta-category, meta-value, meta-principle, meta-function.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Різун Володимир Володимирович

2. Rizun Volodymyr V.

Кваліфікація: д.філол.н., 10.01.08

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балаклицький Максим Анатолійович

2. Balaklytskyi Maksym A.

Кваліфікація: д. соц. ком., 27.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гандзюк Віталій Олександрович

2. Handziuk Vitalii O.

Кваліфікація: к.соц.комунік., 27.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гаврилець Юрій Дмитрович
2. Havrylets Yurii D.

Кваліфікація: к.соц.комунік., 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шевченко Вікторія Едуардівна
2. Shevchenko Victoriia E.

Кваліфікація: д. соц. ком., 27.00.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Гоян Віта Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Гоян Віта Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	
Реєстратор	
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Т.А.